

Sveriges ekonomi

Statistiskt perspektiv

Publikationen ger en helhetsbild över den svenska ekonomin utifrån den ekonomiska statistiken. Detta kompletteras med fördjupningar inom olika områden samt en internationell utblick.

Juni 2026

Innehållsförteckning

Kvartalsöversikt

Första kvartalet 2026

Läget i ekonomin

Svensk ekonomi stabil trots svag inledning på året

Fördjupning om ungas arbetssituation

Utdragen lågkonjunktur påverkade unga akademiker

Fördjupning om lånetillväxt

Under huven på lånetillväxten

Internationell utblick

Jämförelse mellan Sverige och andra länder – aktuell period

Jämförelse mellan Sverige och EU – över tid

Om Sveriges ekonomi – statistiskt perspektiv

Kvartalsöversikt

Första kvartalet 2026

Indikatorer	Kvartalsförändring (procent) ¹	Årsförändring (procent) ²
BNP	-0,2 →	+2,0 ↗
Användning³		
Hushållskonsumtion	+0,6 ↗	+2,5 ↗
Offentlig konsumtion	-2,1 ↓	+1,3 ↗
Fasta bruttoinvesteringar	-2,3 ↓	+5,3 ↗
Lagerinvesteringar ⁴	+0,8 ↗	+0,4 ↗
Export	+2,2 ↗	+3,7 ↗
Import	+2,5 ↗	+6,1 ↗
Produktion		
Förädlingsvärde näringslivet	-0,2 →	+2,3 ↗
- varav industri	+1,0 ↗	+4,1 ↗
- varav byggverksamhet	+1,4 ↗	+4,3 ↗
- varav tjänsteproducenter	-0,8 ↓	+1,8 ↗
Förädlingsvärde offentliga myndigheter	-0,2 →	+0,3 ↗

1. Volymförändring jämfört med föregående kvartal, kalenderkorrigerat och säsongrensat
2. Volymförändring jämfört med motsvarande kvartal föregående år, kalenderkorrigerat (ej för användningssidan)
3. För användningssidan avser jämförelsen med motsvarande kvartal föregående år volymförändring i faktiska tal, ej kalenderkorrigerat
4. Lagerinvesteringar uttryckt som bidrag till BNP i procentenheter

Symbolerna betyder

- Ökning (förändringstal högre än 0,2 procent)
- Oförändrat (förändringstal -0,2–0,2 procent)
- Minskning (förändringstal lägre än -0,2 procent)

Läget i ekonomin

Svensk ekonomi stabil trots svag inledning på året

Den svenska ekonomin inledde året lite trevande. Efter ett mycket starkt fjärde kvartal i fjol var BNP närmast oförändrad första kvartalet i år. Hushållskonsumtionen fortsatte dock att öka och har haft en positiv trend i tre år. Den månadsvisa BNP-indikatorn har visat uppgång i både mars och april.

Trots höjda tullar och ökad geopolitisk oro i omvärlden ser konjunkturen starkare ut än förra våren. Det är hushållen som leder konjunkturuppgången. I år har hushållens köpkraft stärkts genom skattesänkningar och i april sänktes matmomsen vilket gav lägre livsmedelspriser.

BNP nästan oförändrad första kvartalet

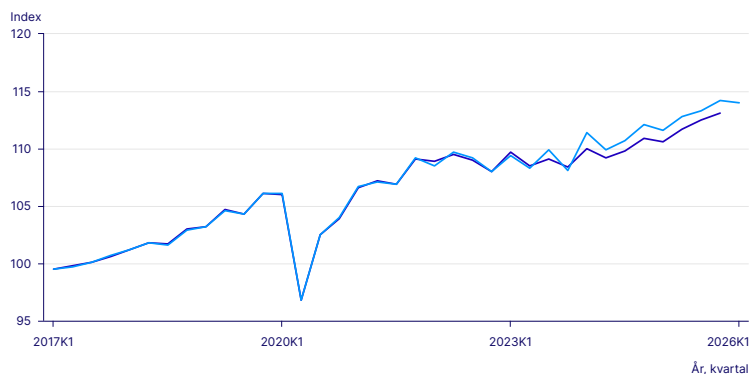
Den svenska ekonomin hade en stark utveckling under 2025. Efter tre kvartal i rad med uppgång var dock BNP i stort sett oförändrad första kvartalet 2026. Säsongrensat och jämfört med fjärde kvartalet 2025 sjönk BNP med 0,2 procent. Fjärde kvartalet var dock mycket starkt och sett över en längre tidsperiod ser bilden fortsatt ljus ut. Den årsvisa BNP-tillväxten var 2,0 procent, vilket den även var fjärde kvartalet, och samtliga komponenter i försörjningsbalansen visade uppgång jämfört med första kvartalet i fjol.

Samtidigt med kvartalsberäkningarna för första kvartalet publicerades även de definitiva årsberäkningarna av 2024. Dessa visade att ekonomin detta år växte med 2,0 procent istället för tidigare publicerade 1,0 procent. Revideringarna är normala och beror exempelvis på att vid en årsberäkning

finns slutgiltiga källor som årsredovisningar tillgängliga, vilket det inte gör vid en kvartalsberäkning. Som en följd av revideringen av 2024 så höjdes även BNP-nivån för 2025. Sammantaget ger det en något positivare bild över den ekonomiska utvecklingen de senaste åren.

BNP-tillväxten tog fart 2024

Sveriges BNP i fasta priser. Index 2017=100, säsongrensade kvartalsvärden

Förklaring

— BNP (publicering i februari) — BNP (publicering i maj)

Beskrivning av diagrammet

Linjediagram som visar BNP-utvecklingen från första kvartalet 2017 till fjärde kvartalet 2025 enligt publiceringen i februari 2026 och BNP-utvecklingen från första kvartalet 2017 till första kvartalet 2026 enligt publiceringen i maj 2026. BNP reviderades upp för 2024 och 2025 vid majpubliceringen och visade en ännu tydligare uppgång. Första kvartalet 2026 var BNP i stort sett oförändrad jämfört med kvartalet innan.

Källa

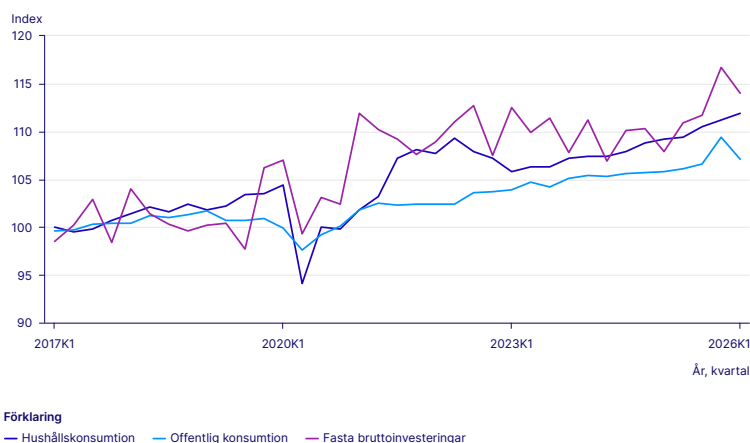
Nationalräkenskaper (SCB)

Offentlig konsumtion och investeringar föll tillbaka

Fjärde kvartalet 2025 drogs upp av väldigt hög konsumtion samt investeringar inom staten, vilket till stor del kan hänföras till upprustningen av försvaret. Första kvartalet i år sjönk den offentliga konsumtionen och de fasta bruttoinvesteringarna tillbaka något från den mycket höga nivån. Det var återigen statlig konsumtion och investeringar kopplade till försvaret som låg bakom en stor del av nedgången. Dessutom var det en liknande utveckling för investeringarna inom branschen information och kommunikation. En stor uppgång fjärde kvartalet följdes av en nedgång första kvartalet. Trots nedgångarna på kvartalsbasis så var nivån för både den offentliga konsumtionen och de fasta bruttoinvesteringarna de näst högsta i tidsserien.

Hushållskonsumtionen har stigit i tre år

Hushållskonsumtion, offentlig konsumtion och fasta bruttoinvesteringar i fasta priser. Index 2017=100, säsongrensade kvartalsvärden

Beskrivning av diagrammet

Linjediagram som visar utvecklingen för hushållskonsumtionen, den offentliga konsumtionen samt de fasta bruttoinvesteringarna från första kvartalet 2017 till första kvartalet 2026. Såväl den offentliga konsumtionen som de fasta bruttoinvesteringarna ökade kraftigt fjärde kvartalet 2025 men sjönk tillbaka första kvartalet 2026. Hushållskonsumtionen har haft en relativt jämn uppgång de senaste tre åren.

Källa

Nationalräkenskaper (SCB)

Hushållskonsumtionen fortsatte däremot att öka och trenden har varit uppåtgående i tre år. Nedgången som kom i samband med inflationschocken 2022–23 är inte bara återhämtad, hushållskonsumtionen ligger på en högre nivå än någonsin tidigare. Första kvartalet var det framförallt konsumtion inom ändamålet transporter som gick upp. Sett över de senaste tre åren har dock konsumtionen av informations- och kommunikationstjänster gått allra starkast. Även möbelkonsumtionen har haft en stark utveckling på senare år.

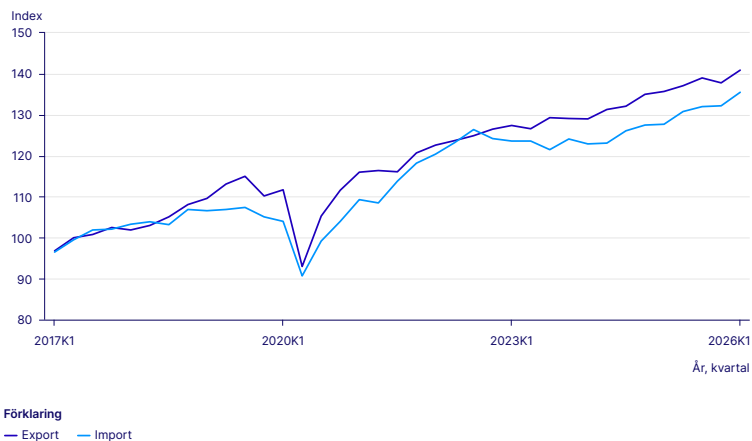
Första kvartalet 2026 bidrog en uppbyggnad av lagren till att dra upp BNP-tillväxten efter att det varit lageravveckling föregående kvartal. Det var framförallt industrilagren som ökade.

Både exporten och importen steg

Den positiva trenden för exporten kom av sig fjärde kvartalet i följd då exportvolymen minskade efter sex kvartal i rad med uppgång dessförinnan. Första kvartalet i år steg dock exporten på nytt vilket innebär att utvecklingen är tillbaka på den positiva trenden. Även importen steg efter att ha varit närmast oförändrad fjärde kvartalet. Sammantaget så var uppgången för importen marginellt starkare än för exporten vilket innebär att bidraget från nettoexporten på BNP-tillväxten var svagt negativt.

Lyft för både importen och exporten

Export och import i fasta priser. Index 2017=100, säsongrensade kvartalsvärden

Beskrivning av diagrammet

Linjediagram som visar utvecklingen för export och import från första kvartalet 2017 till första kvartalet 2026. Från slutet av 2022 har exporten haft en starkare utveckling än importen. Efter minskning fjärde kvartalet 2025 ökade exporten första kvartalet 2026. Även importen ökade första kvartalet.

Källa

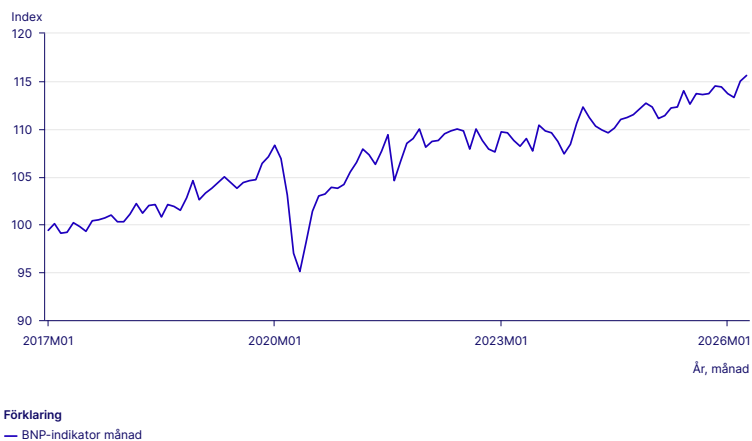
Nationalräkenskaper (SCB)

Uppgång i mars och april

Enligt den månadsvisa BNP-indikatorn så var det en svag inledning på året då BNP sjönk i både januari och februari. Därefter har den ekonomiska aktiviteten ökat i både mars och april, vilket indikerar att den svenska ekonomin kommit tillbaka på tillväxtspåret. I varje fall visar inte den ekonomiska statistiken hittills någon märkbar negativ effekt av höjda tullar eller geopolitisk oro.

Aktiviteten i ekonomin fortsatte upp i april

BNP-indikatorn. Index 2017=100, säsongrensade månadsvärden

Beskrivning av diagrammet

Linjediagram som visar den månadsvisa BNP-indikatorns utveckling från januari 2017 till april 2026. BNP sjönk kraftigt från mars till maj 2020 på grund av pandemins utbrott men återhämtade sig relativt snabbt. Från slutet av 2021 till början av 2024 var BNP-nivån i stort sett oförändrad. Därefter har BNP-indikatorn

haft en uppåtgående trend. Efter nedgång januari och februari i år så har BNP-indikatorn stigit i mars och april.

Källa
Nationalräkenskaper (SCB)

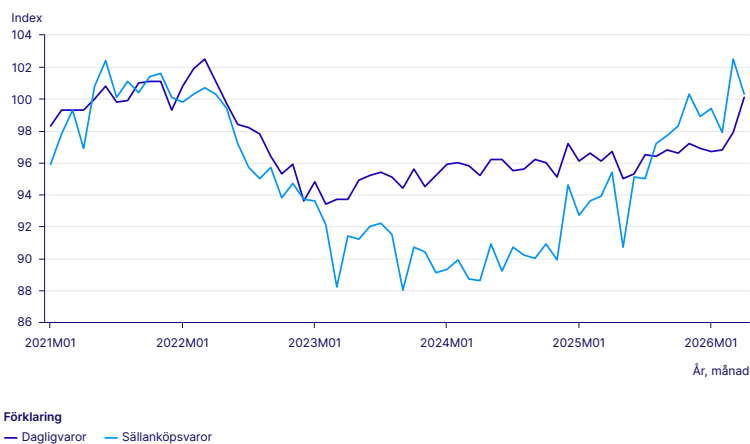
I april var det framförallt en ökning av industriproduktionen som bidrog till uppgången. Tjänsteproduktionen ökade svagt medan byggproduktionen sjönk något.

Återhämtning för dagligvaruhandeln

Detaljhandeln tappade försäljningsvolymen när priserna steg kraftigt under 2022 och 2023. Därefter har det skett en återhämtning, allra tydligast för sällanköpsvarorna. I samband med att matmomsen halverades i april så steg försäljningen av dagligvaror och den var åter tillbaka på nivån från 2021. Försäljningen av sällanköpsvaror låg också på i stort sett samma nivå som 2021, trots en nedgång i april.

Både dagligvaror och sällanköpsvaror tillbaka på nivån från 2021

Försäljningsvolym inom detaljhandeln. Index 2021=100, säsongrensade månadsvärden

Beskrivning av diagrammet

Linjediagram som visar försäljningsvolymen av dagligvaror respektive sällanköpsvaror från januari 2021 till april 2026. Både dagligvaror och sällanköpsvaror sjönk 2022–23 och återhämtningen har varit långsam. I april 2026 var de tillbaka på samma försäljningsvolym som 2021.

Källa
Omsättning inom tjänstesektorn (SCB)

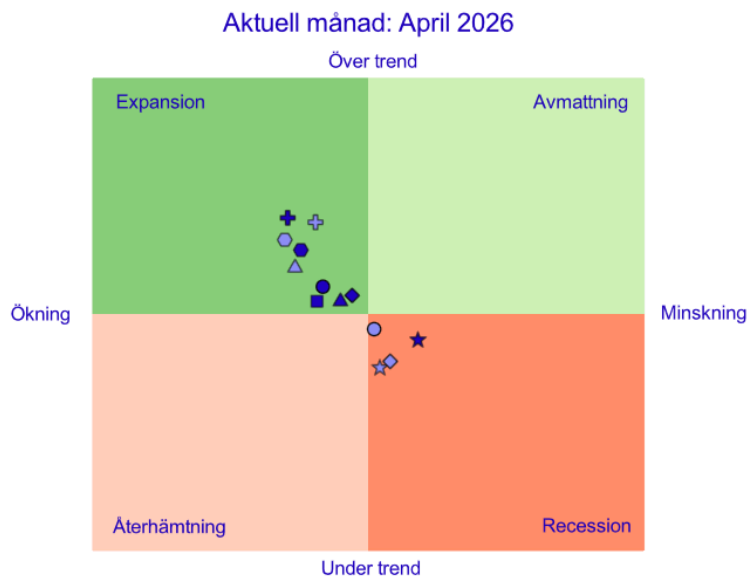
Konjunktoren starkare än i fjol

SCB:s konjunkturklocka visade överlag en positiv bild i april. Nio av de tretton månadsindikatorerna låg i expansionsfasen, alltså över sin långsiktiga trend och på uppgång. Allra tydligast var detta för indikatorerna över hushållskonsumtion samt detaljhandeln med sällanköpsvaror. Även nyregistreringen av personbilar respektive lastbilar har haft en stark

utveckling på sistone. Fyra indikatorer låg dock i recessionsfasen, under trend och på nedgång, däribland de båda arbetsmarknadsindikatorerna.

Tyngdpunkten i expansionsfasen

SCB:s konjunkturklocka, april 2026

■ A1 – BNP-indikator månad	■ A2 – BNP kvartal
● B1 – Näringslivets produktion	● B2 – Industrins ordergång
+ C1 – Hushållens konsumtion	+ C2 – Detaljhandel sällanköpsvaror
● D1 – Nyregistrerade personbilar	● D2 – Nyregistrerade lastbilar
▲ E1 – Varuexport	▲ E2 – Varuimport
★ F1 – Sysselsättning	★ F2 – Arbetade timmar
◆ G1 – Näringslivets efterfrågan	◆ G2 – Hushållens konfidensindikator

Beskrivning av diagrammet

SCB:s konjunkturklocka visar ett antal indikatorer i ett koordinatsystem med fyra kvadranter. Kvadranterna visar om det är hög- eller lågkonjunktur. I april 2026 låg tyngdpunkten i expansionsfasen, där 9 av 13 indikatorer befann sig. Övriga 4 indikatorer låg i recessionsfasen.

Källa

Konjunkturklocka (SCB)

Jämfört med hur bilden såg ut ett år tidigare så indikerar konjunkturklockan att konjunkturläget stärkts betydligt. I april 2025 låg samtliga indikatorer förutom två under sin långsiktiga trend.

Konjunkturklockan

SCB:s konjunkturklocka består av 14 ekonomiska indikatorer, varav 13 uppdateras månadsvis och en uppdateras kvartalsvis.

Konjunkturläget beräknas genom att skatta den kortsiktiga trendens avvikelser från den långsiktiga trenden.

Här kan du läsa mer om [SCB:s konjunkturklocka](#)

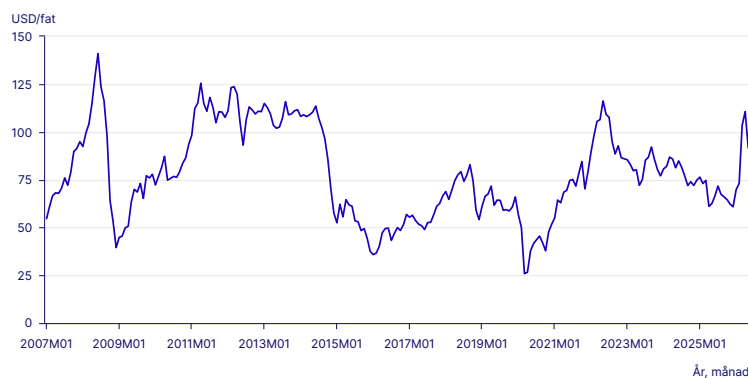
I [visualiseringsverktyget](#) kan man följa hur de olika indikatorerna rör sig över tid. Under en konjunkturcykel rör de sig ett varv i konjunkturklockan och passerar då fyra konjunkturfaser.

Krig i Mellanöstern ledde till oljeprisökning

De senaste månaderna har präglats av ökad geopolitisk oro med ett nytt krig i Mellanöstern. Efter krigsutbrottet i Iran har Hormuzsundet, som är en otroligt viktig transportväg för olja och gas från regionen, varit blockerat. Ungefär en femtedel av världens produktion av olja passerar genom sundet och att leveranser stoppades innebär att oljepriset steg kraftigt. En historisk tillbakablick visar att oljepriset steg till ungefär samma nivå som efter krigsutbrottet i Ukraina 2022. I slutet av maj hade priset sjunkit tillbaka något från toppnivån men var fortsatt klart högre än i början av året. I början på juni var läget fortfarande oklart och oljeleveranserna hade inte kommit igång.

Stor ökning av oljepriset i år

Oljepriser. Brent. Amerikansk dollar per fat. Stängningskurs den sista varje månad

Förklaring
— Oljepris

Beskrivning av diagrammet

Linjediagram som visar prisutvecklingen på Brentolja från januari 2007 till maj 2026. Oljepriset var som högst i juni 2008 men var också högt 2011–2014. Nästa kraftiga prisökning var 2022. I år steg oljepriset kraftigt efter krigsutbrottet i Iran.

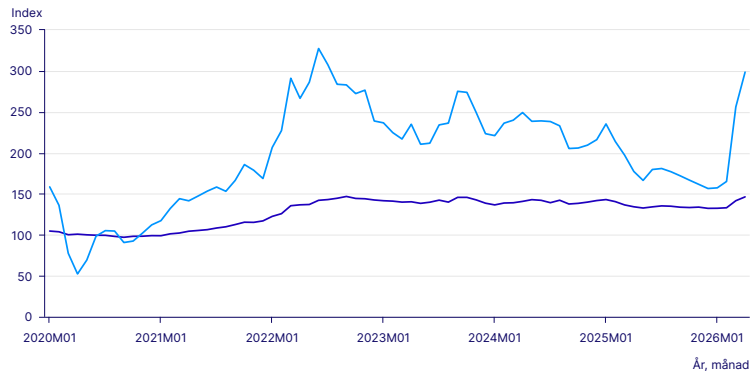
Källa

Macrobond

Även om Sverige inte har någon direkt oljeimport från Mellanöstern så påverkar ändå priset på olja många delar i ekonomin. I mars och april steg importprisindex kraftigt och det var specifikt produkten råolja som gick upp rejält. Hur detta kommer att utvecklas framöver återstår att se, och hänger på utvecklingen i Iran, men det som inträffade 2022 ligger färskt i minnet. Då medförde stigande energipriser en generell uppgång av producent- och importpriserna som sedan spreds till konsumentpriserna som inte minst märktes i form av att livsmedelspriserna ökade kraftigt.

Kraftig prisuppgång på råolja höjde importpriser

Importpriser. Index 2020=100

Förklaring

— Importpriser totalt — Importpriser råolja

Beskrivning av diagrammet

Linjediagram som visar importprisernas utveckling från januari 2020 till april 2026. Priset på råolja ökade kraftigt i år precis som det gjorde 2022. Det har påverkat de totala importpriserna uppåt.

Källa

Prisindex i producent- och importled (SCB)

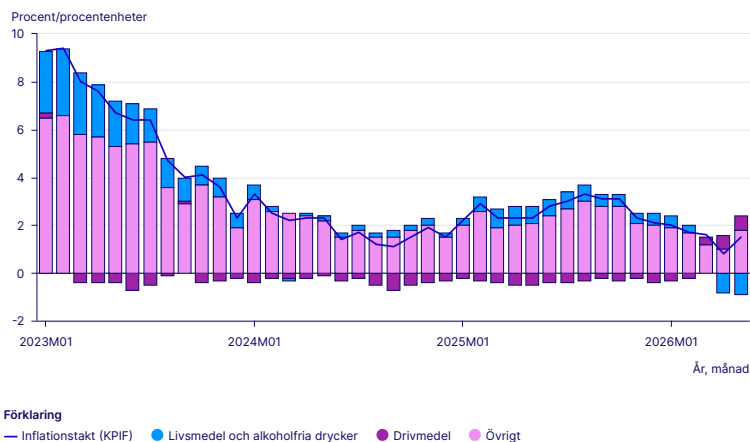
Livsmedelspriserna sjönk i april

Det har skett ett skifte i prisutvecklingen de senaste månaderna. I april sänktes matmomsen vilket ledde till att priserna på livsmedel sjönk i motsvarande grad. Från att tidigare ha bidragit positivt till inflationstakten, alltså stigande priser i årstakt, så blev det istället ett negativt bidrag. Drivmedel har däremot haft en omvänd prisutveckling. Efter att under lång tid ha gett ett negativt bidrag till inflationstakten, vilket betyder sjunkande priser i årstakt, så har bidraget varit positivt från mars.

I maj steg inflationen något efter att dessförinnan ha sjunkit i ett halvår. Bidraget från livsmedelspriserna var fortsatt negativt. Förutom drivmedel så bidrog även elpriserna till att inflationstakten steg.

Livsmedelspriser bidrar negativt och drivmedelspriser positivt de senaste månaderna

Inflationstakt enligt KPI med fast ränta, procentuell förändring jämfört med motsvarande månad föregående år (linje). Bidrag i procentenheter för livsmedel och alkoholfria drycker, drivmedel samt övrigt (staplar)

Beskrivning av diagrammet

Kombinationsdiagram som visar inflationstakten i procent enligt KPIF som linje och bidrag från livsmedel, drivmedel samt övrigt i procentenheter som staplar. Från januari 2023 till maj 2026. Inflationstakten har sjunkit i år, men steg något i maj. Bidraget från livsmedel, som tidigare var positivt, var negativt i april och maj. Det omvända gäller för drivmedel. Bidraget var negativt under lång tid men har varit positivt sedan mars.

Källa

Konsumentprisindex (SCB)

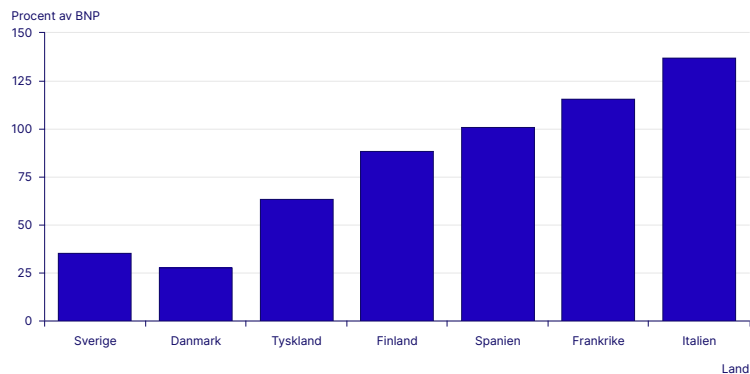
Till följd av ökad inflation i euroområdet så höjde Europeiska centralbanken styrräntorna den 11 juni. Räntorna hade dessförinnan legat stilla i ungefär ett år och det var första räntehöjningen på närmare tre år. Den svenska Riksbanken lämnar nästa räntebesked den 17 juni. Den svenska inflationen ligger fortsatt under Riksbankens mål på 2 procent mätt med KPIF, även om en stor del beror på de lägre livsmedelspriserna.

Sverige har låg offentlig skuldsättning

Sett i ett internationellt perspektiv så ser det svenska utgångsläget gynnsamt ut. Tillväxten är förhållandevis god, inflationen är lägre än i de flesta andra länder och den offentliga skuldsättningen likaså. Av EU:s 27 medlemsländer var det endast fem länder, däribland Danmark, som hade lägre offentlig skuld som andel av BNP än vad Sverige hade 2025. Det betyder att det finns utrymme för finanspolitiska stimulanser vilket regeringen tagit fasta på genom att lansera en väldigt expansiv budget för 2026. Fokus har varit på att stärka hushållen i form av skattesänkningar och andra subventioner. Dessutom sker en upprustning av försvaret där staten ökar skuldsättningen genom ökad upplåning. De kommande åren beräknas den svenska offentliga skuldsättningen öka något.

Sverige och Danmark har låg offentlig skuldsättning

Offentliga sektorns konsoliderade bruttoskuld i procent av BNP. Avser 2025

Förklaring

- Offentliga sektorns bruttoskuld

Beskrivning av diagrammet

Stapeldiagram som visar den offentliga sektorns bruttoskuld som andel av BNP 2025. Av de jämförda länderna hade endast Danmark lägre offentlig skuldsättning än Sverige. Italien hade högst skuld.

Källa

Eurostat

Kontaktperson

Johannes Holmberg

Tel: 010-479 45 11

E-post: johannes.holmberg@scb.se

Fördjupning om ungas arbetsituation

Utdragen lågkonjunktur påverkade unga akademiker

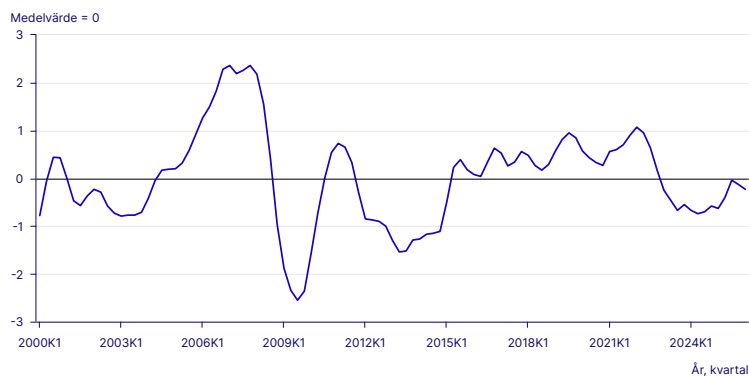
Antalet högskolestudenter var 2025 det högsta någonsin. Samtidigt har vi sett en ökad arbetslöshet och en sjunkande sysselsättningsgrad bland unga akademiker. Trenden är särskilt tydlig för unga med IT-inriktning.

Så här långt har det varit ett mycket händelserikt 2020-tal. Hushåll och företag har haft det ekonomiskt utmanande. Decenniet inleddes med pandemin, restriktioner och stödpaket följt av Rysslands krig mot Ukraina. Kriget drev i sin tur upp inflationen till nivåer som vi inte sett sedan 90-talskrisen. De reala disponibla inkomsterna minskade under sju kvartal i följd samtidigt som hushållskonsumtionen föll.

Ett sätt att illustrera konjunkturläget är genom SCB:s konjunkturklocka. När den kortsiktiga trenden för BNP ligger under sin långsiktiga trend råder ett svagt konjunkturläge. Det har det gjort sedan början av 2023.

Hög inflation 2022 och 2023 följdes av utdragen lågkonjunktur

BNP kvartal, konjunkturläget utifrån den kortsiktiga trendens avvikelse från den långsiktiga trenden

Förklaring

— BNP kvartal

Beskrivning av diagrammet

Linjediagram som visar konjunkturläget för kvartalsvis BNP för perioden från det första kvartalet 2000 fram till det första kvartalet 2026. En snabb djup dal märks efter finanskrisen 2008 och därefter syns två mer utdragna konjunktursvackor.

Kommentarer

Avvikelsen mellan den kortsiktiga och den långsiktiga trenden standardiseras med medelvärde = 0. Positiva värden betyder att konjunkturen är starkare än normalt och negativa värden att den är svagare.

Källa

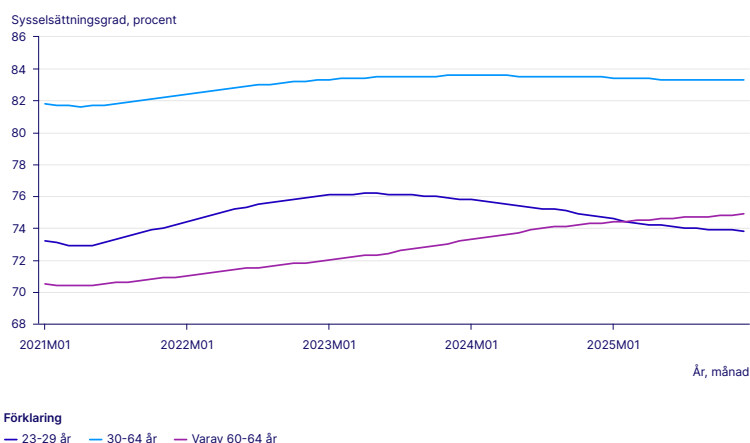
Konjunkturklockan (SCB)

Tuff arbetsmarknad för unga

Till följd av den utdragna lågkonjunkturen har arbetsmarknadssituationen varit tuff, inte minst bland unga. Sysselsättningsgraden, som belyser hur många som är sysselsatta i förhållande till befolkningen, visar på svårigheten för denna grupp att ta sig in på arbetsmarknaden. När vi jämför unga i åldern 23 till 29 år med de som är mellan 30 och 64 år ser vi dels att de yngre generellt har en lägre sysselsättningsgrad, dels att gapet ökar under 2024 och 2025. Detta gäller särskilt för unga akademiker. Samtidigt kan det finnas en utträngningseffekt av unga då sysselsättningsgraden för äldre stigit som en följd av höjd pensionsålder.

Sysselsättningsgraden minskar för unga och ökar för äldre

Antal sysselsatta som andel i procent av befolkningen i samma ålder

Beskrivning av diagrammet

Linjediagram som visar sysselsättningsgraden mellan januari 2021 och december 2025 för åldersgrupperna 23–29 år, 30–64 år och varav 60–64 år. Från toppen 2023 har sysselsättningsgraden fallit mer för de mellan 23–29 år jämfört med de som är 30–64 år. För de mellan 60–64 år har sysselsättningsgraden ökat.

Kommentarer

Arbete går alltid före studier i hierarkin när sysselsättningsstatus sätts i BAS.

Källa

Befolkningens arbetsmarknadsstatus, BAS (SCB)

Arbetslösheten ökade mer för akademiker

De som saknar gymnasieutbildning har det tufft på arbetsmarknaden. De har en lägre sysselsättningsgrad och högre arbetslöshet. Akademiker, här definierade som de med en minst treårig eftergymnasial utbildning, har samtidigt haft en högre sysselsättningsgrad och lägre arbetslöshet än personer utan högskoleutbildning. Men den utdragna lågkonjunkturen de senaste åren har till skillnad från tidigare nedgångarna påverkat akademiker i större utsträckning, även om arbetslösheten fortfarande är klart lägre än för personer utan högskoleutbildning.

Utbildningsnivå

Personer med **förgymnasial utbildning** har inte läst på gymnasieskolan alls. Bland de i arbetsför ålder är det framför allt utrikes födda som har förgymnasial utbildningsnivå.

Personer med **högst gymnasial utbildning** har läst på gymnasieskolan, men de måste inte nödvändigtvis ha avslutat utbildningen med examen.

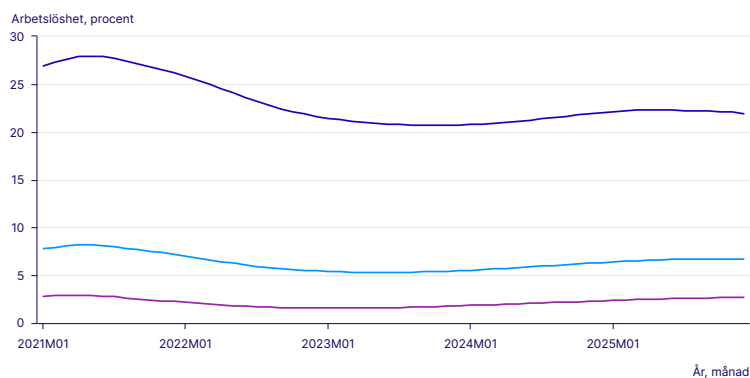
Eftergymnasiala utbildningar är studier som bygger vidare på gymnasiet, såsom högskolan och yrkeshögskolan. För att få eftergymnasial utbildningsnivå i statistiken ska personen ha läst minst en termin på den nivån.

Akademiker avser i den här artikeln personer som har läst minst tre år på eftergymnasial nivå, oavsett om de tagit ut examen eller inte. Här ingår i stort sett bara högskoleutbildningar.

I debatten beskrivs specifikt läget för unga akademiker och svårigheter att som nyutexaminerad etablera sig på arbetsmarknaden. Arbetslösheten bland akademiker har nära fördubblats på tre år, från 1,4 procent vid utgången av 2022 till 2,6 procent i december 2025.

Arbetslösheten för akademiker är fortsatt låg men har ökat

Den relativa arbetslösheten, antal arbetslösa som andel av arbetskraften i åldern 23 till 29 år, 12 månaders glidande medelvärde, procent

Förklaring
— Högst förgymnasial utbildning — Gymnasial utbildning — Akademiker

Beskrivning av diagrammet

Ett linjediagram som visar andelen arbetslösa för tre grupper i åldern 23–29 år. Tidsserien sträcker sig från januari 2021 till december 2025. Arbetslösheten är högst för de som endast har en förgymnasial utbildning, men den har sjunkit från 28 procent 2021 till att variera mellan 20 och 23 procent de tre senaste åren när vi kikar på den utjämnade serien. För de med högst gymnasial utbildning har arbetslösheten stigit sedan början av 2023. Utvecklingen för arbetslösa akademiker följer samma mönster som för de med gymnasial utbildning men ökningen är större i procent räknat än för de med gymnasial utbildning.

Kommentarer

Akademiker är personer med en eftergymnasial utbildning på minst 3 år. Personer med en kortare eftergymnasial utbildning visas inte. Även de som saknar utbildningsnivå visas inte.

Källa

Befolkningens arbetsmarknadsstatus, BAS (SCB)

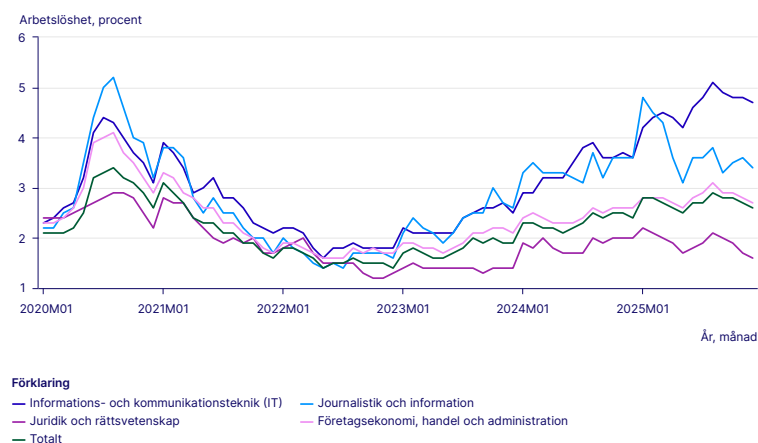
Arbetslösheten ökar för akademiker med IT-inriktning

Andelen arbetslösa bland unga akademiker ser olika ut beroende på vad de har läst på högskolan. Vissa grupper har generellt svårare att få arbete än andra. Det är exempelvis högre arbetslöshet bland unga akademiker som läst samhälls- och beteendevetenskapliga utbildningar än dem med utbildningar inom hälso- och sjukvård. Dessutom har den senaste lågkonjunkturen påverkat unga akademiker på olika sätt. I debatten har många lyft den snabba AI-utvecklingen som en möjlig förklaring till att just unga akademiker drabbats.

En grupp som sett en tydlig försämring på arbetsmarknaden den sista tiden är akademiker med inriktningen informations- och kommunikationsteknik, förkortas fortsättningsvis IT. De utbildningar som ingår här är bland annat allmänna datautbildningar, systemutveckling och programmering. IT-inriktningen särskiljer sig bland annat genom att andelen unga arbetslösa 2025 är högre än under pandemiåren 2020 till 2021. Så ser det inte ut för akademiker med andra utbildningsinriktningar.

Arbetslösa akademiker med IT-utbildning ökar

Andelen arbetslösa, antal arbetslösa som andel av antal i arbetskraften, med eftergymnasial utbildning på minst tre år i åldern 23–29 år, några utvalda utbildningsinriktningar i procent

Beskrivning av diagrammet

Ett linjediagram som visar andelen arbetslösa per månad för åren 2020 till 2025. Arbetslösheten var högst under pandemin, sjönk sedan för att öka från 2023. Arbetslösheten ökade mer för vissa inriktningar än för andra, både under pandemin och under den senaste lågkonjunkturen. Den var högst bland dem med IT-inriktning och dem med inriktningen journalistik och information. Den var lägst bland de med inriktning juridik och rättsvetenskap.

Kommentarer

Utbildningsinriktningar enligt SUN2020.

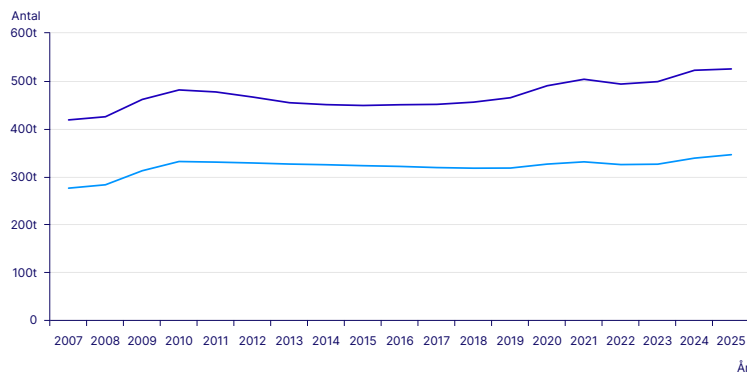
Källa

Fler studerar under lågkonjunktur

Den utmanande arbetsmarknadssituationen syns inte bara i arbetslöshets- och sysselsättningsmåten. Under lågkonjunkturer då fler blir arbetslösa söker sig fler till högskolan. Efter finanskrisen 2008 syns detta tydligt då antalet studenter steg från 420 000 till 480 000 på två år. När sedan arbetsmarknadsläget förbättrades sjönk antalet studenter för att åter stiga i samband med pandemin. År 2024 och 2025 visar på rekordhög studiedeltagande då antalet registrerade studenter var strax över 520 000 individer. Som en följd av att många började studera under och direkt efter pandemin har antalet examinerade högskolestudenter varit rekordhög 2024 och 2025.

Rekordmånga högskolestudenter 2024 och 2025

Antal registrerade högskolestudenter

Förklaring

— Samtliga studenter — Varav studenter under 30 år

Beskrivning av diagrammet

Ett linjediagram som visar antalet högskolestudenter för samtliga studenter och studenter under 30 år. Ungefär två tredjedelar av alla högskolestudenter är under 30 år gamla. Antalet högskolestudenter har ökat i samband med finanskrisen 2008, under pandemin och under den senaste lågkonjunkturen. Det gäller både för samtliga högskolestudenter och för de under 30 år.

Kommentarer

Här visas antal studenter som har registrerats under året. Någon som läser både vår- och höstterminen räknas endast vid ett tillfälle. Här ingår även de som bara registrerat sig, men aldrig tagit några poäng under året. Både de som läst program och enskilda kurser.

Källa

Universitets- och högskoleregistret (SCB)

Alla utbildningsinriktningar har inte haft samma ökning av antalet studenter. De senaste 20 åren har antalet som studerar juridik eller företagsekonomi legat relativt stabilt. Andra kurs- och programinriktningar har påverkats mer. De som läst en inriktning mot IT, journalistik eller samhälls- och beteendevetenskap är år 2025 åtminstone 20 procent fler än 2007.

Olika typer av högskolestudier

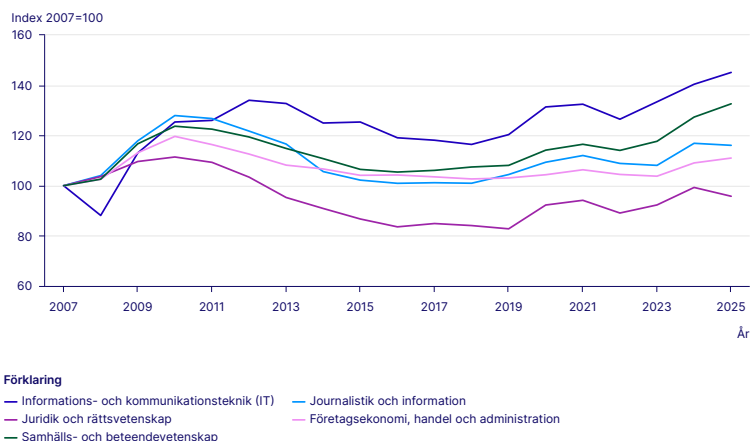
De flesta studenter läser så kallade generella program eller fristående kurser. Dessa leder till en kandidatexamen som erhålls efter tre års studier och magister- eller masterexamen som är påbyggnadsutbildningar efter kandidatexamen.

Många studenter på högskolan väljer istället att läsa ett yrkesexamensprogram. Det är program som leder till tydliga yrken, såsom läkare, lärare, civilekonom och civilingenjör.

En liten grupp studenter läser mot konstnärliga examina.

Stor ökning av antalet studerande med IT-inriktning

Antal registrerade högskolestudenter för några valda utbildningsinriktningar, index 2007=100

Beskrivning av diagrammet

Ett linjediagram som visar utvecklingen av antalet högskolestudenter från 2007 till 2025 för olika utbildningsinriktningar. Efter finanskrisen 2008 ökade antalet studenter inom alla inriktningar som visas i diagrammet. Därefter sjönk antalet, men från 2018 ökade det igen. Antalet inom företagsekonomi, handel och administration samt inom juridik och rättsvetenskap ligger 2025 på ungefär samma nivå som 2007, men antalet högskolestudenter inom IT och samhälls- och beteendevetenskap är högre 2025.

Kommentarer

Här visas antal studenter som har registrerats under året. Någon som läser både vår- och höstterminen räknas endast vid ett tillfälle. Här ingår även de som bara registrerat sig, men aldrig tagit några poäng under året. Både de som läst program och enskilda kurser. Utbildningsinriktning definieras enligt SUN2020.

Källa

Universitets- och högskoleregistret (SCB)

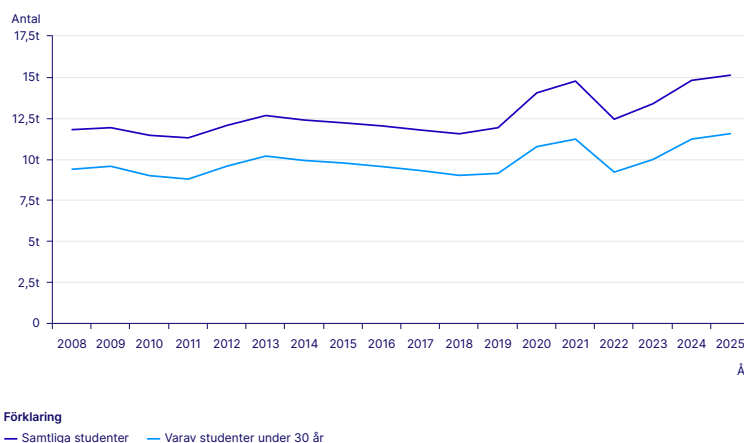
Fler stannar i studier när arbetsmarknaden är svag

Under en lågkonjunktur, när arbetsmarknaden är svår att ta sig in på, blir det svårare för oerfarna akademiker att etablera sig på arbetsmarknaden. Många väljer att fortsätta studera i stället för att skriva in sig som arbetssökande eller ta ett mindre kvalificerat arbete. I ett försök att fånga den dolda arbetslösheten använder vi de studenter som är färdiga med sina treåriga studier på högskolan men som fortsätter studera i brist på arbete.

Det antal studenter som väljer att läsa en ytterligare termin efter tre års studier bör vara mer eller mindre konstant över tid, men antas öka under en konjunkturedgång då det kan vara svårare för studenter att få jobb. Att ha uppnått 180 poäng motsvarar idag en kandidatutbildning eller tre års heltidsstudier. För studenter under 30 år syns tydliga uppgångar 2021 samt 2024 och 2025 då antalet studenter som läser en termin efter att ha uppnått 180 poäng stiger med runt 20 procent.

Uppgångar i antalet som läser vidare efter 180 högskolepoäng år 2021 och 2025

Antal högskolestudenter totalt och under 30 år på generella program och fristående kurser vid första terminen de tagit mer än 180 högskolepoäng (hp)

Beskrivning av diagrammet

Ett linjediagram som visar samtliga studenter och studenter under 30 år. Diagrammet visar antalet högskolestudenter som uppnått 180 högskolepoäng inom generella program eller fristående kurser och som har fortsatt att studera efter det. Tidsserien sträcker sig från år 2008 till 2025. Antalet studenter ökade mycket i samband med pandemin samt under de två senaste åren.

Kommentarer

Studenter som någon gång studerat på yrkesexamensprogram är exkluderade. Det beror på att de flesta yrkesexamensprogram inte bygger på varandra så som kandidat- och masterprogram gör. Många är femåriga och för dessa står studenterna inte inför valet att börja arbeta efter tre år eller att fortsätta studera.

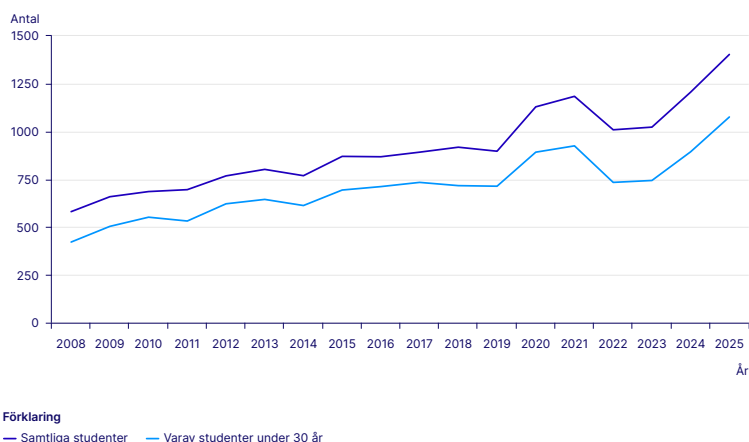
Källa

Universitets- och högskoleregistret (SCB)

De som läser vidare med en IT-inriktning följer konjunktursvängningarna ännu tydligare. Från 2023 till 2025 är det drygt 40 procent fler som väljer att fortsätta studera efter att ha uppnått 180 poäng. Att andelen arbetslösa akademiker med denna inriktning är hög under 2025 påverkar högst troligt.

Fler högskolestudenter med IT-inriktning läser vidare efter att de uppnått 180 högskolepoäng

Antal högskolestudenter totalt och de under 30 år på generella program och fristående kurser med inriktning informations- och kommunikationsteknik vid första terminen de tagit mer än 180 högskolepoäng (hp)

Beskrivning av diagrammet

Ett linjediagram som visar antalet högskolestudenter som uppnått 180 högskolepoäng inom generella program eller fristående kurser med inriktningen mot IT och som har fortsatt att studera efter det. Tidsserien visar antalet för samtliga och för de under 30 år från 2008 till 2025. Antalet har ökat stadigt från 2008, men med två branta uppgångar: en i samband med pandemin och en de senaste två åren.

Kommentarer

Studenter som någon gång studerat på yrkesexamensprogram är exkluderade. Det beror på att de flesta yrkesexamensprogram inte bygger på varandra så som kandidat- och masterprogram gör. Många är femåriga och för dessa står studenterna inte inför valet att börja arbeta efter tre år eller att fortsätta studera. Utbildningsinriktning definieras enligt SUN2020.

Källa

Universitets- och högskoleregistret (SCB)

Sammanfattningsvis verkar det vara extra svårt för unga akademiker på arbetsmarknaden under 2024 och 2025 då arbetslösheten är hög, sysselsättningsgraden fallande och antal studenter fler. Extra tydligt verkar det vara för akademiker med IT-inriktning. Bakgrunden är att antalet sysselsatta som har en akademisk inriktning mot IT har vuxit kraftigt under många år och fortsätter växa även om takten är något långsammare. Bakom utvecklingen ligger också förutom den utdragna lågkonjunkturen en höjd pensionsålder vilket gjort att fler äldre stannat kvar på arbetsmarknaden och inträdet för nytexaminerande har försvårats. Tidigare studier visar att även AI-utvecklingen drabbar framför allt unga inom AI-exponerade yrken. Det finns ett, som det verkar, överutbud av unga, inte minst inom IT.

Det är svårt att få en helhetsbild av arbetslösheten bland unga akademiker. Tar man hänsyn till att alla inte arbetar så mycket de skulle vilja, arbetar med okvalificerade uppgifter given utbildning eller fortsätter på högskola efter klar utbildning kan problemen på arbetsmarknaden vara större än vad arbetslösheten indikerar. Samtidigt finns tecken på vändning. Arbetsmarknaden har förbättrats under 2026 med fler sysselsatta och färre arbetslösa.

Fakta om statistiken

Befolkningens arbetsmarknadsstatus (BAS)

Befolkningens arbetsmarknadsstatus tas fram månadsvis utifrån registeruppgifter.

BAS syfte är att beskriva arbetsmarknadsläget samt utvecklingen över tid. Statistiken redovisar bland annat antalet sysselsatta, arbetslösa och personer utanför arbetskraften för den folkbokförda befolkningen i åldern 15–74 år. Undersökningen är totalräknad och baseras på administrativa register.

[Befolkningens arbetsmarknadsstatus \(BAS\)](#)

Universitets- och högskoleregistret

I universitets- och högskoleregistret finns uppgifter om registrerade studenter, avklarade poäng och erhållna examensbevis vid svenska universitet och högskolor. Uppgifterna samlas in terminsvis från lärosätenas studieadministrativa register. Registret används för officiell statistik, forskning och uppföljning av högre utbildning.

Med utbildningsprogram avses kombinationer av kurser som fastställs av respektive lärosäte och som kan leda till en yrkesexamen, en generell examen eller en konstnärlig examen på grundnivå eller avancerad nivå.

Yrkesexamensprogram är utbildningar som leder till yrkesexamen. En yrkesexamen är en examen med inriktning mot ett visst yrke. Många av dem är reglerade yrken där det krävs särskilda kvalifikationer för att få utöva yrket och examen är då kopplad till en legitimation. Här finns till exempel legitimationsyrken som läkare och lärare, men också utbildningar till civilekonom och civilingenjör.

Generella utbildningar är utbildningar som består av en, för ett visst lärosäte fastställd, kombination av kurser som leder till en generell examen. En kandidatutbildning leder till en generell examen som omfattar 180 högskolepoäng (hp), vilket motsvarar tre års heltidsstudier.

Kontaktpersoner

Caroline Ahlstrand, skribent

Tel: 010-479 43 33

E-post: caroline.ahlstrand@scb.se

Lukas Gamerov, ämnesexpert arbetsmarknadsstatistik

Tel: 010-479 63 88

E-post: lukas.gamerov@scb.se

Paula Kossack, ämnesexpert utbildningsstatistik

Tel: 010-479 60 05

E-post: paula.kossack@scb.se

Fördjupning om lånetillväxt

Under huven på lånetillväxten

Lånetillväxten för företag är ett av de mest använda nyckeltalen inom SCB:s finansmarknadsstatistik. I lånestatistiken sker ett antal justeringar, däribland för valutakursförändringar, som har påverkan på tillväxttakten. Inte minst under oroliga tider kan den redovisade tillväxttakten på utlåningen skilja sig markant mot lånestockens tillväxttakt och väcka frågor bland användare.

I denna artikel tar vi en titt under huven på hur SCB beräknar lånetillväxten för företag. En fråga som ofta ställs från användare är varför den tillväxttakt som SCB publicerar skiljer sig från förändringen av lånestocken. Förklaringen ligger i att SCB gör justeringar för lånetransfereringar, omklassificeringar, kreditförluster och valutakursförändringar. I artikeln görs en djupdykning för att belysa de valutaeffekter som rensas bort för att beräkna fram den underliggande tillväxten av lån till företag. Under tider när det är stökigt på valutamarknaden kan dessa effekter växa sig extra stora.

Tillväxttakten ska spegla lånetransaktioner

SCB redovisar varje månad utlåning till icke-finansiella företag där huvudmålet är den årliga tillväxttakten. Att enbart basera tillväxttakten på förändring av lånestockar, alltså det totala utlånade beloppet, kan ge missvisande resultat på grund av bland annat valutakursförändringar. Därför gör SCB vissa justeringar vid beräkningen av tillväxttakten. I tillväxttakten vill vi se hur skulden förändras av att företagen tar nya lån och betalar av sin skuld, alltså rena lånetransaktioner, och inte hur värdeförändringar påverkar lånen.

Hösten 2024 uppdaterades beräkningen av tillväxttakten för utlåning till icke-finansiella företag genom att ta hänsyn till valutakursförändringar och

konstaterade kreditförluster. Genom att ta med detta i beräkningen är tanken att den underliggande utvecklingen i utlåningen ska fångas bättre genom att rensa för de effekter valutakursförändringar och kreditförluster medför. Beräkningen följer riktlinjer från Europeiska centralbanken (ECB).

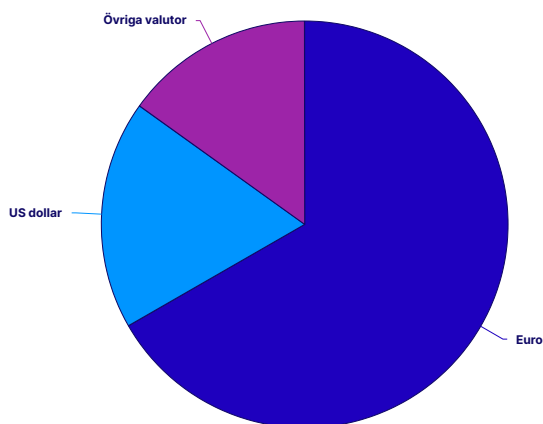
Mot bakgrund av de kraftiga svängningar som kronan uppvisat de senaste åren innebär denna förändring att den redovisade lånetillväxten till företag i högre grad speglar den underliggande utvecklingen, utan påverkan från valutakurseffekter.

Betydande utlåning i utländsk valuta

Utlåningen till svenska icke-finansiella företag från svenska monetära finansinstitut (MFI, som är ett samlingsbegrepp för bland annat banker, bostadsinstitut och finansbolag) uppgår till omkring 3 000 miljarder kronor. Omkring 300 miljarder av företagslånen är i utländsk valuta varav cirka 200 miljarder kronor i euro och drygt 50 miljarder kronor i dollar.

Två tredjedelar av företagens lån i utländsk valuta är i euro

MFI:s utlåning i utländsk valuta till svenska icke-finansiella företag. Utestående lån i april 2026. Andelar i procent

Beskrivning av diagrammet

Cirkeldiagram som visar fördelningen av företagens lån i utländsk valuta. I april 2026 var två tredjedelar av lånebeloppet i euro och knappt en femtedel i dollar.

Kommentarer

MFI står för monetära finansinstitut som är ett samlingsbegrepp för bland annat banker, bostadsinstitut och finansbolag.

Källa

Finansmarknadsstatistik (SCB)

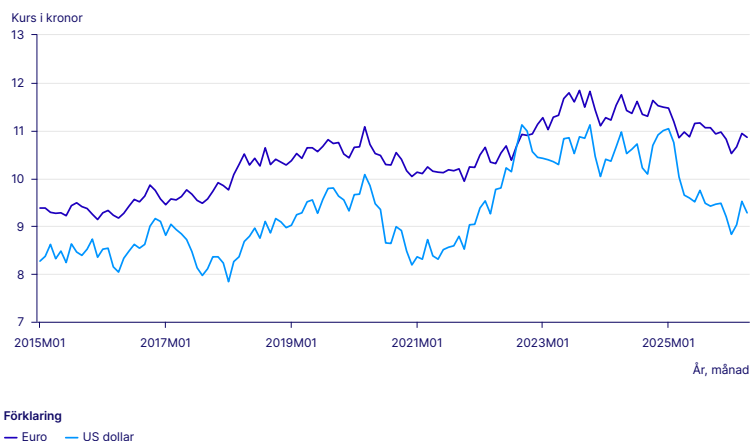
Kronan är en relativt liten valuta som tenderar att gå svagare mot större valutor under turbulenta tider och vice versa utvecklas relativt starkt under tider med högre riskaptit. De senaste åren har kronan svängt mycket, särskilt mot större valutor så som euro och amerikansk dollar.

Under 2022, i spåren av Rysslands invasion av Ukraina, med hög inflation och högre räntor, försvagades kronan. Då rådde en allmän osäkerhet på de finansiella marknaderna och investerare sökte mer säkra hamnar som dollar

och euro. Under 2025 var i stället kronan den starkast presterande G10-valutan, alltså bland de tio valutor som används mest inom världshandeln. Samtidigt gick dollarn mycket svagt under fjolåret och försvagades mot de flesta valutor. Dollarrörelserna har varit mer volatila än eurorörelserna de senaste åren.

Svängiga rörelser för kronan mot euron och dollarn

Valutakurser för den svenska kronan mot euro och amerikansk dollar, sista bankdagen varje månad

Förklaring

— Euro — US dollar

Beskrivning av diagrammet

Linjediagram från januari 2015 till april 2026 som visar att kronan tappade mot euro och dollar, särskilt under 2022. Kronan stärktes mot de båda världsvalutorna under 2025.

Källa

Riksbanken

Dessa valutakursrörelser påverkar lånenas värde omräknat i kronor. Det kan illustreras med ett räkneexempel.

Exempel

Företagen har lån på 20 miljarder euro vid en kurs om 10 kronor/euro. Ett år senare står kursen i 11 kronor/euro. Lånen har då, allt annat lika, utan att några nya lån givits ut ökat i värde från 200 miljarder till 220 miljarder. När skillnaden på 20 miljarder läggs till totala utlåningsstocken till företag så blir effekten att tillväxttakten blir cirka 0,7 procentenheter högre.

På grund av att vi vill att tillväxttakten ska bero på lånetransaktioner så behöver en justering göras för detta.

Tillväxttakten baseras på tillväxtindex

I SCB:s finansmarknadsstatistik beräknas tillväxttakterna utifrån ett kedjeindex vars huvudsakliga komponent är förändringen i utlåningsstockar.

Utöver det görs justeringar för omklassificeringar, lånetransfereringar och omvärderingar. Metoden som används för att beräkna tillväxtindex baseras på den metod som används av ECB.

Beräkning av tillväxtindex och tillväxttakt

Tillväxtindex

Ett kedjeindex beräknas genom formeln:

$$I_t = I_{t-1} * \left(1 + \frac{UB_t - IB_t - \text{Omklass} - \text{Lånetransf} - \text{Omvärd}}{IB_t + \text{Omklass} + \text{Lånetransf}} \right)$$

där IB är ingående balans, UB är utgående balans och indexet I för basperioden är 100.

Användning av kedjeindex gör att omklassificeringar relateras till balansen den månad då de inträffar. Huvuddelen av omklassificeringar och lånetransfereringar antas ske i början av perioden varför nämnaren i ekvationen justeras med omklassificeringar och lånetransfereringar för att kompensera för den nivåskillnad som annars uppkommer. Omvärderingar antas däremot ske jämnt utspridda över månaden och justeras därför inte för i nämnaren.

I omvärderingar ingår konstaterade kreditförluster och valutajusteringar. Justeringar har gjorts tillbaka till 2015.

Tillväxttakt

Utifrån tillväxtindexet I beräknas sedan tillväxttakten T som är den procentuella förändringen jämfört med motsvarande månad föregående år:

$$T_t = \left(\frac{I_t}{I_{t-12}} - 1 \right) * 100$$

För förklaring av omklassificeringar och lånetransfereringar se faktaruta.

Förklaring av begrepp

Icke-finansiella företag: Aktörer med huvudsaklig verksamhet att producera varor och icke-finansiella tjänster.

Konstaterade kreditförluster: Ned- och avskrivningar av lån. Innehåller ej återvinningar.

Låntransfereringar: Nettot av köpta och sålda lån med syftet att justera för lånestockar som flyttas till eller från svenska MFI, förenklat banker. Det kan röra sig om lån som värdepapperiseras, det vill säga paketeras och säljs som obligationer till investerare, eller säljs till utlandet.

Monetära finansinstitut (MFI): Samlingsbegrepp för bland annat banker, bostadsinstitut och finansbolag.

Omklassificeringar: Förändringar som uppstår till följd av definitionsändringar, ändrad indelning av finansiella instrument eller när institut tillkommer eller upphör som MFI.

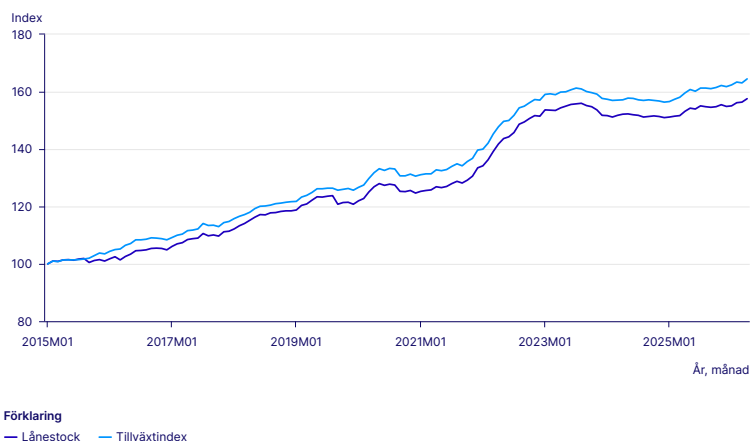
Valutakursjusteringar: Utlåning som sker i annan valuta än kronor justeras utifrån valutakursförändringar för att korrigera för den påverkan som valutakurser har på utlåningsstockar. Se tidigare räkneexempel i faktaruta.

Tillväxttakten skiljer sig från stockförändringen

Jämfört med utvecklingen av lånestocken så har tillväxtindex ökat mer sedan 2015. Det beror framför allt på att kronan överlag har tappat i värde under perioden och att konstaterade kreditförluster enbart har en positiv inverkan på tillväxtindex.

Tillväxtindex har ökat mer än utlåningsstocken

MFI:s utlåning till icke-finansiella företag. Lånestocken jämfört med tillväxtindex. Index januari 2015=100

Beskrivning av diagrammet

Linjediagram från januari 2015 till april 2026 med index för lånestock och tillväxtindex där indexen alltmer divergerar över tid. Tillväxtindex drar ifrån i spåren av en svagare krona och växande kreditförluster.

Källa

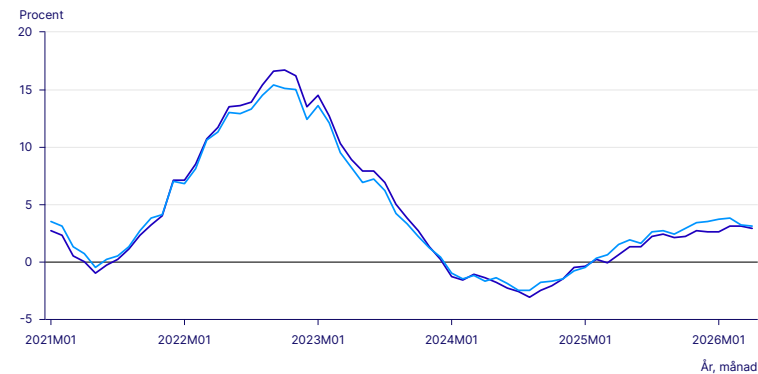
Finansmarknadsstatistik (SCB)

Den justerade tillväxttakten, alltså den som publiceras, visar överlag på lägre toppar och något mindre djupa dalar än den ojusterade tillväxten. Skillnaden uppgår som mest till ett par procentenheter under de perioder då kronan har rört sig som mest.

När kronan försvagas visar den justerade tillväxttakten en lägre tillväxttakt än den ojusterade metoden. Detta syntes framförallt under 2022–23. Vid kronförstärkning visar den justerade tillväxttakten en högre tillväxttakt. Detta syntes framför allt under 2025. Den senaste mätperioden, april 2026, är skillnaderna små sedan kronan försvagats under våren.

Lägre topp 2022 med justerad tillväxttakt

Utlåningstillväxt till icke-finansiella företag. Lånestockens tillväxttakt respektive justerad tillväxttakt. Procentuell förändring jämfört med motsvarande månad föregående år

Förklaring

— Lånestockens tillväxttakt — Justerad tillväxttakt

Beskrivning av diagrammet

Linjediagram från januari 2021 till april 2026 som visar utlåningstillväxten till icke-finansiella företag. Utlåningsstock respektive justerad tillväxttakt som skiljde sig åt särskilt mycket under 2022 då kronan presterade svagt.

Källa

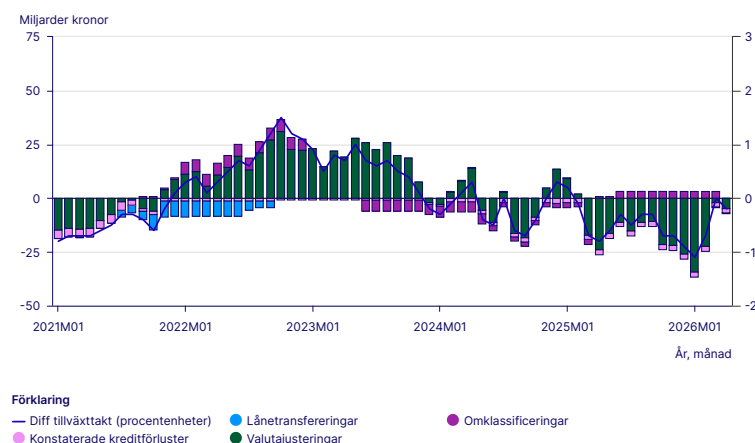
Finansmarknadsstatistik (SCB)

Valutajusteringar ligger bakom största delen av skillnaden

När man studerar den senaste femårsperioden är det tydligt att valutakursjusteringar ligger bakom största delen av skillnaden mellan den publicerade tillväxttakten och tillväxttakten för lånestocken. I perioder har dock även de övriga justeringarna gett betydande effekter.

Störst effekt av valutajustering

Differens mellan lånestockens tillväxttakt och den justerade tillväxttakten, procentenheter (höger). Olika justeringar av lånetillväxten. Ackumulerat under senaste tolv månadersperioden. Miljarder kronor (vänster)

Beskrivning av diagrammet

Kombinationsdiagram för perioden januari 2021 till april 2026 där en linje visar skillnaden mellan lånestockens tillväxttakt och den justerade tillväxttakten. Staplar visar de olika ingående justeringarna. Det är valutajusteringar som ger stor effekt med positiva justeringar under de perioder som kronan försvagats, exempelvis 2022, samt negativa justeringar när kronan stärkts, såsom under 2025.

Källa

Finansmarknadsstatistik (SCB)

Valutakursjusteringar har påverkat den publicerade tillväxttakten med ett par procentenheter. Det vill säga att stockförändringen hade varit runt en procentenhet lägre i början av 2026 och runt två procentenheter högre i slutet av 2022 utan valutakursjustering.

Valutakursjusteringar ger effekter under hela tidsperioden eftersom den svenska kronan har rörlig växelkurs. Övriga justeringar ger oftast effekter under en mer begränsad tid. Exempelvis sker omklassificeringar mer sällan, så som när ett institut tillkommer eller försvinner från populationen, vilket har en effekt på tillväxttakten ett år framåt.

Företagens lån har olika risker både beroende på valuta och säkerhet. De lån i utländsk valuta, som alltså uppgår till omkring 300 miljarder kronor, medför en valutarisk. Lånen har även olika hög kreditrisk beroende på vilken säkerhet lånen har. Säkerheter kan utgöras av exempelvis fordon, inventarier och fastigheter. Högst är risken för lån som saknar säkerhet, så kallade blancolån. Blancoutlåningen till icke-finansiella företag uppgår till mer än 400 miljarder.

Hög kreditrisk innebär högre risk för kreditförluster för bankerna, alltså att företagen inte kan betala av lånen. Kreditförlusterna är normalt sett inte särskilt stora på företagsutlåningen men kan under perioder omfatta betydande belopp. Som högst var de under första halvåret 2021 då de uppgick till nära 4 miljarder för en enskild månad, ackumulerat under den senaste tolv månadersperioden. Kreditförlusterna minskar alltid nedgångarna samt förstärker uppgångarna för lånetillväxten i och med att kreditförlusterna återförs till stocken. Valutajusteringarna slår å andra sidan

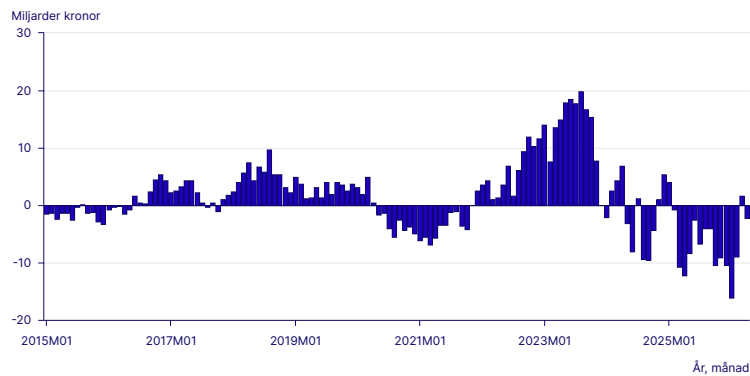
åt båda hållen med syftet att neutralisera effekten som kronrörelser har på lånestockarna.

Omvärderingarna högst för lån i euro

Sverige är en liten och öppen ekonomi som handlar relativt mycket med utlandet. För svenska företag är det inte minst vanligt med handel och verksamhet i andra europeiska länder, i synnerhet euroländer. Euron står därför för den största delen av utlåning i utländsk valuta och svarade även för den enskilt största valutakursjusteringen på omkring 20 miljarder vid toppen 2023. Valutajusteringarna har överlag varit positiva under den undersökta perioden då kronan generellt sett försvagats.

Justeringarna för euro som högst 2023

Valutajusteringar för lån i euro. Ackumulerat under senaste tolv månadersperioden. Miljarder kronor

Förklaring

● Valutajustering euro

Beskrivning av diagrammet

Stapeldiagram från januari 2015 till april 2026 med toppar under 2022–2023 då kronan försvagades mot euron samt på nedsidan 2025 då kronan stärktes mot euron.

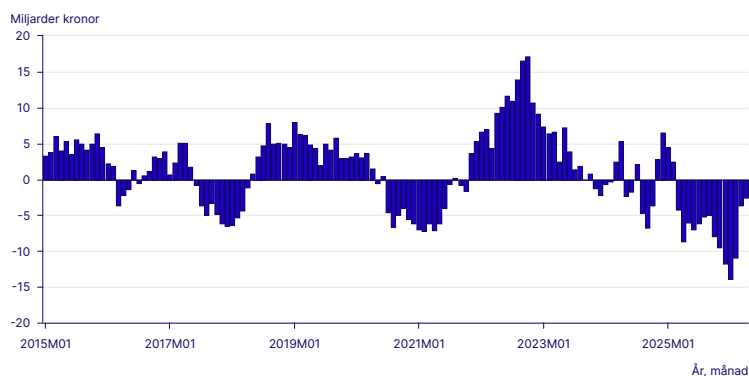
Källa

Finansmarknadsstatistik (SCB)

Näst efter euron är amerikansk dollar den största utländska valutan för företagsutlåningen. Relativt sett har valutakursjusteringarna varit större för dollar än för euro under den senaste femårsperioden. Det beror på att kronans växelkurs har svängt mer mot dollarn än mot euron under perioden. Trots att utlåningen i dollar endast utgör drygt en fjärdedel av beloppen i euro har valutajusteringen i dollar uppgått till cirka tre fjärdedelar av valutajusteringen i euro under den undersökta perioden, eller runt 15 miljarder under slutet av 2022.

Justeringarna för dollar som högst 2022

Valutajusteringar för lån i dollar. Ackumulerat under senaste tolv månadersperioden. Miljarder kronor

Förklaring

- Valutajustering dollar

Beskrivning av diagrammet

Stapeldiagram från januari 2015 till april 2026 med toppar under 2022 då kronan försvagades mot dollarn samt på nedsidan 2025 då kronan stärktes mot den amerikanska valutan.

Källa

Finansmarknadsstatistik (SCB)

Därför kan användare komma till andra beräkningar

I denna artikel har vi visat varför användare kan komma till andra tillväxttaksberäkningar när de gör uträkningar baserat på lånestockar. Inte minst har de valutakursjusteringar som införlivades i beräkningen av tillväxttakten för företagslån under hösten 2024 haft en märkbar påverkan på den uppmätta tillväxten. Framför allt under hösten 2022 då den svenska kronan försvagades markant vilket gav en lägre tillväxttakt jämfört med stockförändringen. Under 2025 har däremot justeringen stärkt tillväxtsiffrorna, jämfört med den ojusterade metoden, i takt med att den svenska kronan stärktes.

Fakta om statistiken

Finansmarknadsstatistik

Statistiken visar tillgångar och skulder för monetära finansinstitut (MFI, ett samlingsnamn för bland annat banker, bostadsinstitut och finansbolag), utvecklingen av penningmängd, ut- och inlåning till hushåll och företag, MFI:s fordringar och skulder mot utlandet och ut- och inlåningsräntor. Statistiken görs på uppdrag av Riksbanken.

Kontaktpersoner

Marcus Randolfi Gustavsson

Tel: 010-479 61 73

E-post: marcus.gustavsson@scb.se

Malcolm Svensson Rothmaier

Tel: 010-479 41 64

E-post: malcolm.svenssonrothmaier@scb.se

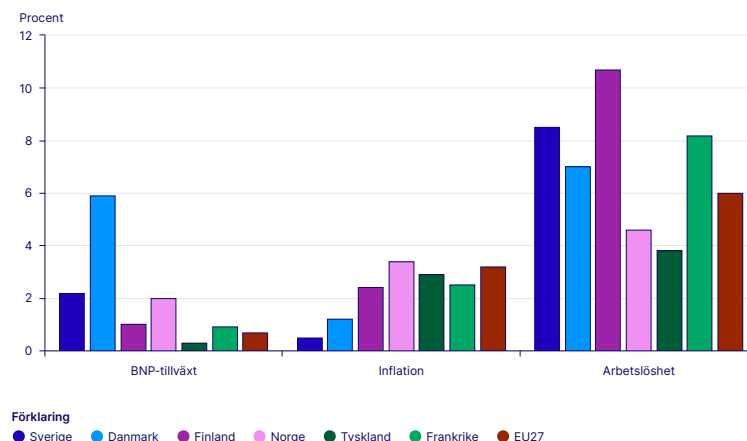
Internationell utblick

Jämförelse mellan Sverige och andra länder – aktuell period

Högre tillväxt och lägre inflation i Sverige

BNP-tillväxt i årstakt, inflationstakt samt relativ arbetslöshet, procent

Beskrivning av diagrammet

Diagrammet visar staplar med årsvis BNP-tillväxt, inflationstakt samt arbetslösheten som andel av arbetskraften för de senast tillgängliga uppgifterna. Sverige jämförs med Danmark, Finland, Norge, Tyskland, Frankrike samt EU. BNP-tillväxten var högre i Sverige än i EU under första kvartalet. Finland, Frankrike och Tyskland visar svag ekonomisk tillväxt medan Danmark visar mycket stark tillväxt. Sveriges inflation ligger klart lägre än de övriga ländernas och föll i april då matmomsen sänktes. Norge har en något högre inflation än övriga redovisade länder medan Danmark precis som Sverige ligger tydligt under två procent. Arbetslösheten är lägre i Norge och Tyskland medan Sverige, Finland och Frankrike ligger högre än EU i april.

Kommentarer

BNP-tillväxt i procent jämfört med motsvarande kvartal föregående år, säsongrensade och kalenderkorrigerade värden. Första kvartalet 2026.
Inflationstakt i procent jämfört med motsvarande månad föregående år. HIKP. April 2026.
Arbetslösa i procent av arbetskraften i åldern 15–74 år, säsongrensade värden. April 2026.

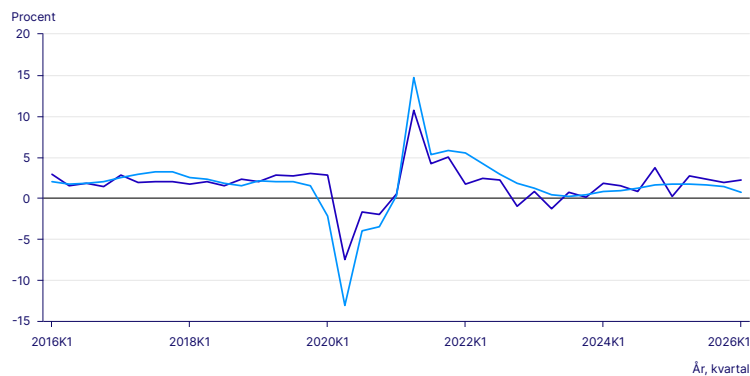
Källa

Eurostat

Jämförelse mellan Sverige och EU – över tid

Starkare BNP-tillväxt i Sverige än i EU

BNP-tillväxt i procent jämfört med motsvarande kvartal föregående år

Förklaring

— Sverige — EU27

Beskrivning av diagrammet

Linjediagram som visar BNP-tillväxten i årstakt för Sverige och EU27. Kvartalsdata från första kvartalet 2016 till första kvartalet 2026. Sverige och EU har det senaste decenniet haft en liknande BNP-utveckling. Efter ett svagare första kvartal i fjol har Sverige haft starkare BNP-tillväxt än EU de fyra sista kvartalen.

Kommentarer

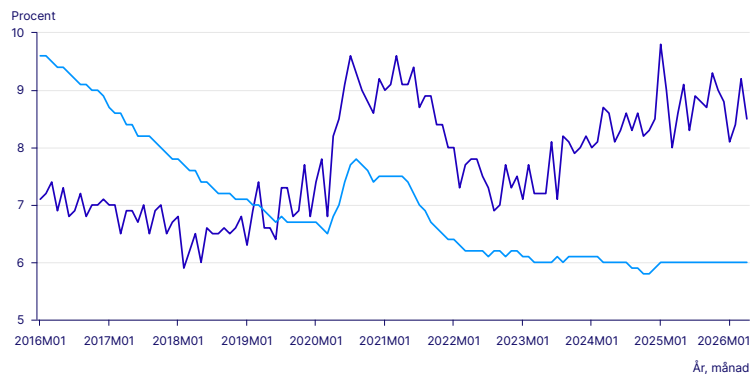
Observera att siffrorna avser kalenderkorrigerade och säsongrensade tal. Det kan medföra att utvecklingstalet skiljer sig lite från årstakten i kvartalsöversikten som avser endast kalenderkorrigerade tal.

Källa

Eurostat

Fortsatt högre arbetslöshet i Sverige än i EU

Arbetslösa som procentuell andel av arbetskraften, säsongrensat

Förklaring
— Sverige — EU27

Beskrivning av diagrammet

Linjediagram som visar andelen arbetslösa i Sverige och EU27. Månadsdata från januari 2016 till april 2026. Sveriges arbetslöshet har legat högre än EU:s sedan andra halvåret 2019. Den svenska arbetslösheten har ökat de senaste fyra åren medan den i EU legat stabilt runt 6 procent. Arbetslösheten låg i Sverige på 8,5 procent i april 2026.

Kommentarer

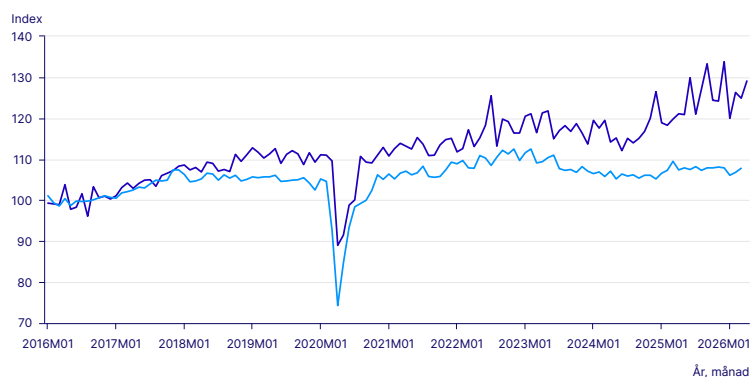
Avser personer i åldern 15–74 år. Observera att siffrorna avser säsongrensade tal, ej trendutjämnade.

Källa

Eurostat

Starkare industriproduktion i Sverige än i EU

Produktionsvolym i tillverkningsindustrin. Index 2015=100, säsongrensat

Förklaring
— Sverige — EU27

Beskrivning av diagrammet

Linjediagram som visar utvecklingen i industriproduktionen i Sverige och EU27. Månadsdata från januari 2016 till april 2026 för Sverige samt till mars 2026 för EU. Både Sveriges och EU:s industriproduktion föll kraftigt i början av pandemin men återhämtade sig relativt snabbt. Den svenska industriproduktionen har svängt mycket på senare år men haft en positiv trend. Efter ett svagare 2024 steg industriproduktionen inom EU något i början av 2025, men uppgången är försumbar då produktionen fortsatt ligger kvar på 2018 års nivå. Sverige har gått betydligt.

starkare och ligger sedan ett och ett halvt år tillbaks tydligt över industriproduktionen i EU.

Kommentarer

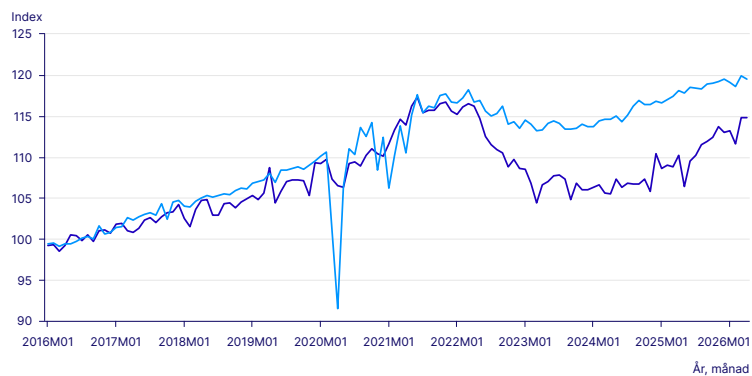
Avser industriproduktionsindex för tillverkningsindustrin (SNI C10–33).

Källa

Eurostat

EU:s detaljhandel har återhämtat sig men det är en bit kvar för Sverige

Försäljningsvolym i detaljhandeln. Index 2015=100, säsongrensat

Förklaring

— Sverige — EU27

Beskrivning av diagrammet

Linjediagram som visar detaljhandelns utveckling i Sverige och EU27. Månadsdata från januari 2016 till april 2026. Detaljhandelsförsäljningen utvecklades väldigt likartat i Sverige och EU fram till 2022, förutom en skarp nedgång i början av pandemin i EU-länderna som inte sågs i Sverige. I samband med inflationsuppgången 2022 föll försäljningsvolymerna betydligt mer i Sverige än i EU. Under 2025 och början av 2026 syns en återhämtning. Avståndet till EU krymper, men nivån i april 2026 är fortsatt lägre än 2022.

Kommentarer

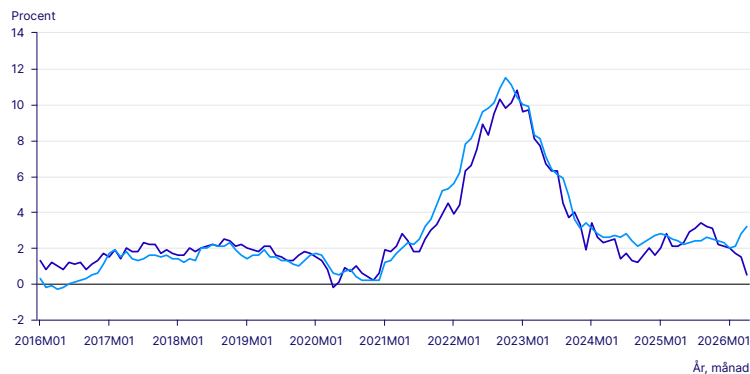
Avser detaljhandel exklusive bensinstationer (SNI G47 exklusive G47.3).

Källa

Eurostat

Sveriges inflation faller medan EU-genomsnittet stiger

Harmoniserat konsumentprisindex (HIKP), årsförändring i procent

Förklaring
— Sverige — EU27

Beskrivning av diagrammet

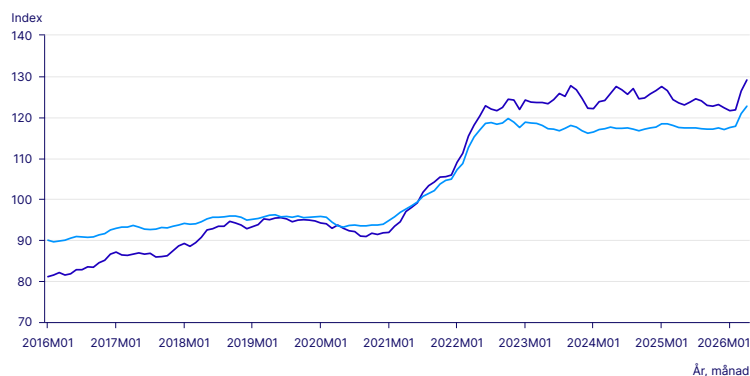
Linjediagram som visar inflationsutvecklingen, enligt HIKP, i Sverige och EU27. Månadsdata från januari 2016 till april 2026. Liksom i Sverige steg inflationen kraftigt i EU-länderna 2022. Därefter har den fallit tillbaka. Sverige hade under 2024 och början av 2025 lägre inflation än EU men från juni 2025 till oktober var den svenska inflationstakten högre än EU:s. I april 2026 föll Sveriges inflation samtidigt som EU:s inflationstakt steg.

Källa

Eurostat

Producentpriserna steg både i Sverige och EU i april

Producentprisindex för industrin, index 2021=100

Förklaring
— Sverige — EU27

Beskrivning av diagrammet

Linjediagram som visar producentprisernas utveckling i Sverige och EU. Månadsdata från januari 2016 till april 2026. Producentpriserna steg kraftigt i både Sverige och EU under 2021 och 2022. Uppgången var något högre i Sverige. De senaste åren har producentpriserna dämpats i Sverige medan de varit stabila i EU. De höga råoljepriserna syns i de kraftiga prisuppgångarna i april 2026 både i EU och i Sverige.

Källa

Eurostat

Om Sveriges ekonomi – statistiskt perspektiv

Sveriges ekonomi – statistiskt perspektiv ger en bild av läget i den svenska ekonomin. Här finns fördjupande artiklar med utgångspunkt i den ekonomiska statistiken. Vi vänder oss till dem som är intresserade av att följa den ekonomiska utvecklingen.

Publikationen Sveriges ekonomi – statistiskt perspektiv publiceras kvartalsvis.

Konjunkturklockan publiceras månadsvis, med ett uppehåll i juli. [SCB:s konjunkturklocka finns här](#). Den ger en interaktiv presentation av konjunkturläget och riktningen i den svenska ekonomin.

Vi tar gärna emot synpunkter och kan hjälpa till med att ta fram data vid behov. Kontakta oss via e-post på ekstat@scb.se.

Fler diagram med [konjunkturindikatorer finns här](#).

Redaktion:

Caroline Ahlstrand

Monica Andersson

Johannes Holmberg

Malcolm Svensson Rothmaier